

MAGYAR KURIR

Bétsből, Kedden, Julius' 13-dikán 1819.

Német Ország.

Itt ismét elé áll a Sand, és hideg vérrel meg akará egy nagy emberen, a' Kotzebue' nem csak szomorú hanem kegyetlen játékát újítani. A' próbát meg is tette hideg vérrel. A' Vasárnap-tól fogva Bétsbe érkezett idegen újságlevelek ezen új gyilkosságnak előadásával vannak tele, mellyek ugyan mind különbözőmódon írják-le a' történetet, hanem a' végek csak egyre megy-ki. Mi a' Frankfúrti újságveledekből vettük ki az itt következő előadást: —

„Wienba d' a' b' 2-dikán: *Swalbach*-ből nagyon rát dologról írott suttatánk, oly dologról, a' melly munkát fog adni ezen Olvasók' figyelmének, hők a' minden napi történeteket nem néma lágyemelegséggel szokták olvasni, hanem azoknak szerző okait, következtéseiket, egész mivoltok szerint megintolgatják. *Lönning* nevű Patikárius *Idsteinban*, valami 28 észendő ifjú, a' *Sondához* hasonló próbát tesz. Oly fogás alatt, hogy *Nassau* Országlószéki Elölülő és Titkos Tanácsos *Ibell* Urral akar beszélni; tegnap *Swalbach*-ba jött, hogy az Elölülő Urral találkozhasse, ki most epésségére nézve itt tartózkodik. Minckutánna egygyütt jó ideig beszélgettek volna, a' Patikárius egy hegyes tört elerántott 's azt az *Ibell* Ur' mejjébe döfni iparkodott, de a' ki, elmeje' jelenvalóságát el nem vesztrén, az ifjú kezét markosan megragadta 's ab jól

a' tört kifatsarni, az ifjú pedig azt az *Ibell* Ur mejjébe belé verni iparkodott. Ilyen dulakodás közben a' földre leestek; azonközben emberek érkeztek a' lár-mára; legelőbb is *Ibellné* aszszonyság lépett-be a' reitendő dulakodásra, kit *Lönning* látván, ragadja a' nálla eldugva volt két mordályok között egygyiket, 's azt az aszszonyra rá tsattantja, 's a' gyújtó lyukban lévő puskapor fel is lobbant, hanem a' mordály tsakugyan nem salt-el. Végre a' beszaladótt emberek *Lönning* Urramat gondviselés alá vettek. Az alatt, míg a' gyilkos és *Ibell* Ur a' földön tetrongelt, *Lönning* meg nem szűnt így kiáltozni: Meg kell halnod! Meg kell halnod! Ezen tselekedet több fels észreételekre 's megjegyzésekre ad alkalmatosságot. E' már második különös karakterű gyilkosság a' mi szomszéd-ságinkban. Majd meglátjuk, hogy fog-e ezen második scéna is oltalmazókat, 's mint várni lehet, követőket is találni? Erőszakos támadásokról és felindulásból származó gyilkosságokról tsak formálhat az ember magának némünémű bépzeletet; hanem ily gyáva kegyetlenkedésekről; esztelenkedésekről, bajosan. Erről a' gyilkos *Lönning*-ről se' mondhatni telyességgel, hogy valami személyes bosszút akart volna *Ibell* Uron állani, mert nélküzzel soha semmi öszszetsatolódása nem volt, 's még tsak nem is beszéllett velle soha. Minckutánna közel egy fertály órát beszélgettek volna egygyütt, 's *Lönning* a' maga terhes környül-

állásairól panaszolkodván ötöt *Ibell Ur* szépen vigasztalta 's nékie segedelmet ajánlotta volna, ekkor ragadta elő *Lönning* a' hegyes kést. Ilyen fanatismusra vetemedni nagy megdühödés kívánatik, melynek közönségesen *fanatismus* lévén a' neve, ez a' mostani időben nagyon elkezdett hatalmasodni, 's a' helyett hogy tsendesedne, inkább hevesedik és nevedik. Az esztelen azt gondolta talám, hogy így fog szolgálni a' jó ügynek; ugyan jól esmeri szegény a' jó ügyet, 's annak barátjait és ellenségeit. Ha így, majd be fogunk ázetni a' Német hazának, 's meg fogjuk jó nevét és állandóságát oltalmazni!"

A' mik a' Bavariai Közönséges Ujságban 's a' Norimbergai Correspondensben ezen történetről előfordúlnak, tsak melleslegi környülállásokban különbözök. Ezek szerint *Lönning* Idsteinban nem Patikárius, hanem tsak úgynevezett Patikai Provisor volt. Ezek szerint, ő a' mordállal magát akarta volna agyon löni, midőn állá, hogy gyilkos czélját végre nem hajthatja. — Ugyan tsak ezen levelekben ekleppen fejezi ki magát egy *Wiesbadeni* tudósító: — „Titkos Tanácsos *Ibell Ur*, kinek a' mi Hertzegségünk kormányoztatása' dolgához legnagyobb befolyása van, 's a' mi Országló Hertzegünk' kegyelmével leginkább dicselkedhetik, de a' kinek magaviselete eránt, mind mondják, a' közönséges vélekedés egy időtől fogva nagyon ellenkezőleg nyilatkoztatta ki magát, arra vala kiválasztatva, hogy egy ifjú ember' keze által, a' ki ő benne hazaja elnyomóját vélte szemlélni, mint a' Politikai fanatismus' áldozatja', úgy haljon-meg. Ez az ifjú az *Idsteini* Patikárius' fia, 's nálla Provisori szolgálatot tett. Ez elébb itt *Wiesbadenben* kéreste *Ibell Urat* 's itthon nem találván úgy ment hozzá *Schwalbachba*, a' hol fordés vegett tartózkodott.

Mikor *Lönning* megfogattatván, elhertzelatott, ily szókra fakadt: „Megtalálta meg *Ibell Ur* is a' maga emberét!" — A' dötés, melyet *Lönning*, *Ibell Ur* tenni akart, ennek tsak az ajakát sértelte-meg.

Frantzija Ország.

Végezte a' Követek' kamarájában Jünius' 19-dikén előfordult (a' III-dik számú *M. Kurir*' 20-dik lapján félbeszakadott) nagyon fontos vetekedések előadásának:

Courbiere: *Manuel Ur* azt mondta, hogy a' Számkivettettek a' magok mostani állapotjokban úgy kell gondolkunk, mint ártatlanokat. De meg kell ám határozunk, hogy mitsoda Számkivettettek értünk! Azok, kiket az 1815-ben Jul. 24-dikén költ parancsot küldött számkivetésbe, a' törvény által már a' Király' kegyelmébe 's igazságába ajánlattak; tassék nékiek a' Király' labaihoz borulni 's vétkeiket eledkünni, vagy megmutatni, hogy ok nélkül tötettek a' Számkivettettek' laistromába; ite kereshetök a' magok' egész igazságokat és menedékjeket. Ezeknek nem lehet a' Kamaránál keresni a' segedelmet, a' Kamara itt a' Király nélkül semmit se tehet; a' mit pedig a' Király tenni akar, megteheti a' Kamara nélkül. Itt hát tsak azokról lehet szó, a' kik ezen név alatt értelnek: *Király' gyilkosai*. De hát ezekről elmondhatjuk-e, hogy ártatlanoknak kell őket tartani? Ezekre nézve botsánat kéretett (t. i. 1815-ben). A' Király úgy ítelt, hogy ily nagy tárgyra nézve jó lesz meghérdeni a' Törvényhozó Kamarát; ekkor is így történt, hogy a' Király' azon gyilkosai, kik a' Bonaparte' Elbából lett visszajövettele után az ő második uralkodása alatt az első megbotsátást eljártak ották vala, a' Számkivettettek' laistromába tsakugyan beirattattak, 's ily hatá-

rozás sulytatott felekhez: *Ti Frantzia Ország' földjére többé vissza nem léphettek; feloldoztatlok azon büntetés alól, hogy azon Erantziák között kellessék laknotok, kik a' Legitima Monarchiának és a' XVI-dik Lajos' famíliájának, kit ti megölettetek, vissza ajándékoztattak.* — Panaszolhatnak-e ezek ezen határozás ellen? 's mit jelenthetnek az ezért való panaszások? Én itt nem Ministereinket akarom menteni; már ők megféleltek magokért; de a' kik egyszerűen már azt is megjégyezték: Hogy a' jó czélzás nem mindenkor elég a' veszedelmes iparodásoknak elháríthatatásokra. Sőt többet is mondtak; azt kinyilatkoztatták: i: Hogy Párisban mitsoda Biztosság áll-fenn; ezek miként leveleznek egy más nagy városbeli Biztossággal, 's ez ismét mással. Valósággal jól tudja már Fr. ország, hogy az ilyen *Insurrections*- vagy *Directions*- Biztosságok által a' nagy sokaságot, a' népet, könnyen revolúzióra lehet vezérelni (Ezen szóra a' haloláson nagy zúgástémádott az Orátort beszédjében félbe szakasztották.) —

Perrier: Nevezze - meg az ur az öszszeeskütteket, a' Revolúziós-Biztosságokat; mi vagyunk-e ezek?

Elölülő: Eszébe juttatom Követ Uramélnak hogy ezen kamarának rendszabásai szerént nem szabad félbe szakasztani az Orátorokat! —

Lafitte: Igen, de ugyan ezen rendszabások szerént motskolódni se' szabad ezen Kamarávat; intse - meg tehát az Elölülő Ur a' motskolódókat.

Egy hang a' jobb oldalról: Miért veszitek magatokra a' motskoltást? — *Egy más hang ugyan onnét*: Miért gondoljátok, hogy felölletek beszélt az Orátor?

Elölülő: Ha valamelyik tag azt gondolja, hogy az, Orátort meg kell inteni,

mondja - meg indító okait, 's ezen Kamara ki fogja mondani ítéletét. Külömben kérem a' Követ Urakat, hogy a' rendszabásoknak engedelmesskedjenek, 's az Orátorokat tsendesesen halgassák végig. —

Constant: Én azt kívánom, hogy az Orátor itt intetessék-meg, és sort kérek a' beszédre, hadd mutathassam, hogy kívánságom helyes.

Corbiere: Azon Követ Urak, kik beszédemet félbeszakasztották, elfelejtik, hogy én tsak azt mondtam ismét el, a' mit már előttem egy más Orátor (*Courvoisier*) mondott. Egy Orátor Ur (*Manuel*) is azt mondá, hogy az afféléknek emlegetése: hogy Párisban, Lyonban, 's másútt revolúziós gyűlések tartanak tsak arra való, hogy a' nép között félelemterjesztődjön-el. De e' nem igaz Uraim! A' mi Országölésükünk egy Romai Orátorral ekképpen szoll: *Tudjuk mi, mi van munkába véve, mitsoda készületek tétetnek; tudjuk kik tartanak gyűlekezeteket 's hol tartják gyűlekezeteiket, 's éppen ezért tsendes a' nép, hogy látja, hogy mi mind ezeket tudjuk és szemmel tartjuk.*"

Az után *Constant* állván-fel, ő olajat öntött a' tűzre, azt mulgatván hosszasan, hogy az 1815-dik északnyugati Kamara, melynek idejében a' Számkivetések történtek, hosszúállást számlázó emberekből állott, egész erővel egy rész' elnyomásának esett néki, egy szóval, hogy a' nevezett Kamara nem egyéb, hanem tsak a' revolúziós időbeli *Nemzeti Conventnek* folytatja lett volna.

Benoist: Nem így van a' dolog Uraim! Az 1815-beli Kamara tsak egy erköltsi, 's egy religiói principiumot akart megerősíteni, azt tudni illik, hogy a' Királyt meggyilkolni nagy bűn legyen. Mi vala pedig ellenben ezen gyűlekezéseknek, mellyekben a' Számkivetettekért szolló számos kérelmek ké-

szítotték az ő czélzásai? nem egyéb, hanem annak a principiumnak, melyről most szólték, tudnillik, hogy a Királyt meggyilkolni nagybűn legyen, kétségbehozása. Ha tehát ezen gyűlésnek valamelyik tagja az 1815-béli Kamaráról beszéli, azt a Nemzeti Conventel összehasonlítani méreszli, én mint a ki magam is ezen Kamarának tagja voltam, azt mondom, hogy ezen esetben tsakugyan illendőnek tarthatjuk azt, hogy őtet az Előfűlő megintse. Én ezen Orátort egyéberánt magam is nagyon tiszteltem: de azonban azt, hogy ily meggyaláztatást elszenvedjünk, lehetetlennek tartom. Én forma szerént kívánom, hogy az Orátor (Constant) intetessék meg. — Ugy kell! ugy kell! akképpen kiáltottak egyszerre néhány Ultrák a jobb oldalon.

Courvoisier: Engedelmet kérek, hadd szollhastak!

Az igazság' Ministère: Én is szollani akarék! felkiáltott a Belső Minister, 's beszéjének e' volt summás foglalatja: Az 1815-béli Kamarának én is tagja voltam; a nagyobb résznek magaviseletével megelégedett magam se' voltam: de itéljünk tsakugyan részrehajlás nélkül az idő' külömbségével megegyezőleg. Tsakugyan nagy méltatlanság az 1815-béli Kamarát új Nemzeti Conventnek nevezni, a' melly tsak egy vérözönnel, tömlőtzőkkel, vesztőhelyekkel béborított befedett hazát újít meg emlékezetünkben, a' melly rettentőségekről késő Unokáink se' fognak elfelejtkezni. Én úgy itélek, hogy Constant Ur is tsak elvétette beszéjének sorát, avagy minthogy nem elkészülve hanem tsak *improvisálva* beszélt, tehát tsak ideájának rendetlen árja okozta, hogy ily vigyázatlanul talált szollani: de a' dolgot megfontolván, remélhetők, hogy ő önn' maga megmáskolja kimondott szavait. De mi is követ-

kezne abból Uraim, ha egygyik Kamara a' másikat a' maga munkájert, egy két esztendő mulva így megiamadná? Így atól felhetnénk, hogy a' mostani Kamara, azért, hogy Május' 17-dikén a' Számki-vetettek' kérelmét főre tette, majd, egy két esztendő mulva az 1815-béli Kamarának, 's így új Nemzeti Conventnek fogna neveztetetni, 's a' többi." — Ugy van! úgy van! jól mondja! (így kiáltottak sok tagok.

Constant: Én szavaim által nem akartam egyebet mondani, tsak azt, hogy az 1815-béli Kamara, avagy az akkori többség, sok rosszat ismált. Azt azonban magam is megismerem, hogy illetlen kifejezéssel találtam émi.... Elég! elég! (így kiáltottak ismét sok tagok 's ezzel bevégeződött ezen tüzes vetekedés).

* * *

Hogyan támadhatott a' Követek' kamarájában ezen tüzes vetekedés, így beszél elő, a' bal Szárny' mentésére, egy Párisi levél: — „Azolta, hogy a' mostani Kamara a' maga ügyeit tárgya, a' Ministèrek szüntelenül azon dolgoztak, hogy miképpen eszközölhessék ki a' Számki-vetettek' visszahivattatását, a' nélkül, hogy a' Királyi elsőégi jusok meg ne sértetődjenek, az az, hogy a' dolog úgy intéződhessék-el, hogy a' Királytól szármozzék. Boyer-d'Argenson nevu Képviselő volt, a' ki ezen tárgyra nézve első mozdítást tett a' Kamarában: de mielőtte ezt meg tette volna, előbb a' maga bal szárnyon ülő barátjaival tanácsot tartott, hogy kedvezőnek tartják-e reá a' mostani időt, vagy valyon nem fog-e a' próbatétel igen jókorinak tartatni? A' bal szárnynak néhány tagjai elmentek Deserre, Decazes, és Desolles Ministèrekhöz. Ezek őket örömmel láttattak fogadni, 's megígérték, hogy a' Királynál minden lépeket meg fognak tenni, hogy ő Felsőgét

is rá vehessék a Számkivettettek kérelmének meghallgatására. Úgy gondolkoztak a nevezett Ministerek, hogy ha a Kamarában így módon, tudni illik a Rivalynak előreváló elkészítésével mozdítatik meg ezen dolog, így a Királyi *initiativum* (az a jus, hogy a Királytól jöjjön a jóvállás) se sértetik meg: azonban akkor tsakugyan elhalasztotta a Argenson kérelmének beadását. Így állottak egy darabig a dolgok, míg az alatt a Számkivettettek nevében, részint egyenesen a Kamarához, részint némelly Répviselekhöz a Kamara elejébe való adattatás végett számos kérelnék érkeztek. A Számkivettettek barátjai ezen dolgot a Ministereknek bejelentették s ajánlottak nekik, hogy tegyék meg a szükséges lépéseket, a kik magok is úgy itéltek, hogy ezen kérelnéket most már illendően elővenni s a dolgot annak módja szerint megindítani lehet. A Kérelmek azonnal a Biztosság kezébe is adattattak, hanem itt valami történet vélték, a mi a dolognak haladást okozott, a melly időbelisége alatt a Biztosság a Ministerekkel egy s más értekezésekbe bocsátkozott a dolog felett. Ennyi haladás után végezetre Május' 10-dike határozattal meg, hogy a Biztosság a maga vélekedését a Kamara elejébe terjeszse. Ekkor *Caummartin*ra bizattatott vala, hogy, mint Referens a dolgot a Kamara elejébe terjeszse. A Biztosság vélekedése akkor e' lett volna, hogy a Kamara a Számkivettetteknek kéré leveleiket a Ministeri Tanátsához küldje, hogy ez küldje osztán azokat a Király nevében, tovább megfontolás végett, vissza a Kamara elejébe. De ekkor ismét a jött közbe, hogy a Ministerektől izenet érkezett a Biztossághoz, hogy még nyolcz napig halaszsa a dolognak a Kamara elejébe való terjesztését, mivelhogy a Ministeri Tanáts még egyszeri előre való meg-

fontolás alá akarja venni, s talám az Országlószek tsak maga a Kamara közbejövetele nélkül fog a Számkivettettek visszahivattatása eránt rendelést tenni. Azonban míg e' folyt, az alatt a Kamara Biztossága is még egy tanátskozást tartott, melyben több tagok megváltoztatták előbbeni gondolatjokat, s már most többen találtattak köztök, kik arra voksoltak, hogy fére kell tenni a Számkivettettek kérelmeiket, s *Caummartin* helyett *Cotton* neveztek Referensé. Ezen változáson a Kamara bal szárnya nagyon elbámult, a Commissio a maga tagjai közül pedig egy *Bedoch* nevű a Ministeriumhoz küldötte, hogy lássa meg, hogy jónak találja-e ez a Kérélevelek féréttetetését? *Desolles* kedvetlenségét nyilatkoztatta ezen hírnek hallására; megmondotta, hogy a Biztosság éppen nem az ő kedve szerint tselekedett, és hogy a mi őtet illeti, ő így is megmarad azon kívánsága mellett, hogy a Kamara utasítsa ezen dolgot a Ministeri Tanáts elejébe. *Bedoch* ezt hallván *Cotton*hoz a Collegájához ment, ennek megbeszélte a *Desolles* szavait, egygyütt velie *Desolles*hez ment, s ez mindkettőjök előtt úgy beszélt, mint előbb egyedül *Bedoch*nak beszélt vala. *Bedoch* már most megkerdette *Cotton*t, hogy a Minister kedve szerint fogja-e a dolgot a Kamara elejébe terjesztetni. *Cotton* tétozáva felelt. Máj. 16-dikán öszszegyülekeztek a bal szárnyon ülő tagok *Perrierné*, s meghatározták hogy akár mi légyen is a Biztosság vélekedése, ők minnyájan felezzollálnak a Számkivettettek ügye mellett. Május' 17-dikén jó reggel ismét öszszegyülekeztek, s felolvasták beszédjeiket, mellyeket a Kamara gyűlésében tartani szándékoztak. Azonban izenetet vettek *Desolles*től: hogy mindenk jó lábon állanak; hogy ő maga is beszédet fog tartani a Kamara gyűlésében, s jóvállást

fogja a' dolognak a' Ministeri Tanás' elejébe lejendő utasítását. Ezen izenetnek hallására úgy ítéltek a' bal szárnyon ülő tagok, hogy eszszerént mindenek jól fognak folyni, a' nélkül, hogy nekik beszélni is kelljen. Valami egy óra mulva elkezdődött a' Kamara' ülése; a' Ministerek is beindultak oda: hanem az ajtó előtt a' több Ministerek Desolleszel szembe találkoznak, 's bámulására mondják neki, hogy ismét az egész dolog megváltozott volna, 's hogy a' Király azt kívánja, hogy a' Számkivettetteknek kéréseiket tétetődjenek féré. Desolles ezen változáson nagyon elbámult ugyan, de a' több Ministerek' jóvállására ő is megígérte, hogy nem votizál a' a' Király' kedvével ellenkezőleg. Ezzel a' Kamara' ülése a' nélkül kezdődött el, hogy a' bal szárny ezen utolsó változásból valamit előre megtudott volna. Innét származtak a' Junius 19-dikén előfordult nagyon nevezetes vetekedések, melyekben az elő adott, felettébb kényes dolgok feszegették.

Spanyol Amérika.

Artigásról azt írták Buenos-Ayresből Apr. 20-dikán, hogy ezen Országplószékek megbékélvén seregeit ennek seregeivel a' Portugallusok ellen egygyesítette, 's az ős a' Portugallusok Buenos-Ayrest a' tengeren megszállották: a' Buenos-Ayresi prédelő hajók pedig azóta a' Portugallus hajókat is úgy üldözik, mint eddig a' Spanyolokat üldözték.

Északi Amérika.

A' Londoni Kurir nagyon száralozva említi, hogy a' kereskedés' megtsökkenése 's a' pénzforrásoknak abbólkövetkezett kiapadása, az Egygyesült Státusokban is, mint Európában, név szerint Nagy Eritanniában, úgy éreztetik.

Az Üstökös-Tsillagról.

Azon újtkös tsillagról, mely éppen

oly méltóságosan mint az ahozértő írónak minden előrevaló' jövendölgesései nélkül jelent meg nálluk, a' milyen keveset írtak a' közönséges levelek elejtén, éppen oly sohat írának már most: de mind ezeket ide tenni szószaporításnak tartanék. Bétaben legelőbbször Jul. 2-dikán estvéli szürkületkor tünt azoknak szemekbe, a' kik történetből az északi és nyugatközi látáshatározatja felé néztek, hozzá vetve valami 10 gradus magasságra a' látáshatározatja felett. Ugyan azon esve mutatván-meg Brünnebe is magát legelőbb, az odavaló újságban 7 gradusra tétetik a' Horizon felett való magassága. *Posonyban* Jul. 4-dikén kezdtek látni a' Bétsihez hasonló magasságra. A' feje akkora nagyságunk látszik, mint egy középserenti tsillag. — Az *Südschwarzi* tudósítások szerint, az 3-dikán estve mutatta-meg magát a' közönséges szemnek ezen szép és nagy üstökös: hanem Stark nevű Kantonból Bernbe Jan. 24-dikén látta, kétségtélvől indoklani nem lehet' szövegével. A' *Beobachtung* betek ezen üstökösnek a' fejétükben legnagyobb mondják lenni. A' Alonaból érkező levelek szerint, ennek mint a' színe, mint az 1811-dikélinek volt. Az tsök sugárolból állani látszó felhőveszi lenni. Az üstöke valami 6 gradusnyi hosszúságú. — Hogy ezen tsillag különbözö ömb helyeken különbözö estvéken vértett észre, annak tulajdoníthatni, hogy megjelenése előtt felleges éjjelnek voltak, mint a' Rénus mellyéki levelek megjegyzik, hogy tudniillik ott is, hosszúság eszűés után 3-dikán estve az ég hirtelen feltüntetvén estvéli 9 óra után egy fertálykor, szép hőldvilág lévén, ezen szép üstökös tsillag mindeneknek szeméit magára vonta. Ői fejének 's üstökének nagysága, 's világosságának elevenesége által, az 1811-ből jóval felel haladta.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

Magyar Ország.

Ő Császári Kir. Felsőge méltóztatott Schlechta Jakab Urat, Pesti Polgárt, külömbféle alkalmatosságokban megmutatott hazafiai buzgóságáért, és köz jóra törekedő jeles igyekezetéért, a' kissébb arany Medállyal kegyelmesen megtisztetni.

A' Budai Tsillagvizsgáló-torony némely belső hibái miatt mostan hászonvethetetlen lévén, és belőlle minden Mathematicum Instrumentumok kivitetvén, úgy hogy ottan semmi égi észrevételeket tenni nem lehet, az Egri Tsillagvizsgáló-toronynak következő első észrevételeit közlik a' Pesti levelek:

Egerből Jun. 3-dikán 1819. Tegnap este tisztára fordulván az ég, egy jeles tekintetű Üstökös-tsillag tetszett fel lát határunknak a' nyugoti tájékán, mintegy 12 grádis magosságon. Tíz óra tájban adatott tudtomra, minekelőtte magam láttam volna, 's azonnal igyekeztem helyét meghatározni; de a' szürkület igen világos lévén, az alant lévő Üstökös körül közel egy veszleg álló tsillagot sem láthattam meg, azután pedig nem igen sokára a' Tárkányi hegyek háta mögé bukott. Mindazonáltal helyheztetéséből az égi sarkra való nézve előre látván, hogy még az éjszaka folytában másodszor is fel kell tetszenie, de nem feküdtem. Fel is jött hajnali két óra tájban. Azonközben a' farka, melly az elhúnyt napnak ellenébe estvéli 10 órakor csak kevésbé hajtott vala éjszak felé, nőttön nőtt, a' homálycsabb ég színén mind szelvényben, mind hosszában, és éjféletán 1 órakor észrevehetőleg nyugot felé kanyarult. Ha a' közel fekvő Tárkányi hegyek nem akadályoztatnák éjszak felé láthatárunkat, egész éjjel látható lett volna

na az Üstökös tsillag teste; a' farka pedig tsakugyan el sem tűnt volt. A' mennyire a' hajnal világa engedte, melly már két órakor az égek reggeli vidékét az Üstökös farka színére festette, 's minúntalan nevekedett, azt vettem észre, hogy az Üstökös a' Kettős jegy szomszédságában tartózkodik. Tulajdon mozgása sebességéről, 's erányáról a' következő éjszakák taníthatnak meg; egy észrevételből nem is lehet e' tekintetben következtetni semmit.

* * *

Ipolyról. Jun. 27-dikén Tek. Nemes Hont Vármegye fényes inncplest tartott azon szerentsének emlékezetére, hogy egykor az nap szűnt meg a' dőghalál ezen Ns. Vármegye kebelében. Az Isteni Gondviselésnek ezen jótéteményét háladatos szívvel érezvén a' Ns. Rendek, valamint más esztendőekben, úgy az idén is jeles egyházi pompával kívánták kijelenteni hogyes érzéseiket. Melly alkalmatossággal N. Kovalik János Püspök, és Gen. Vicarius ő Nsga tartotta, mozsár ágyú durrogások között az innapi Misét; a' predikáziót pedig nagy oratori lélekkel Tiszt. Argauer Máté Úr a' Budai Fő Plébánián lévő Káplán.

* * *

Elsőbb rendelések által Budán is, az úgy nevezett Tsászárfördön felyül a' dunán Katonai uszó-intézet nyitattott, mellyben más rendű személyek is részt vehetnek tsekély fizetés mellett. Egy néhány hét óta áll ezen Intézet, 's helyes elrendelése és hasznos útmutatása által napról napra inkább kezdi megnyerni mind a' két város tetszését.

Szombathelyből a' múlt hónap végén jelentetett, hogy egy ottani rét

sirtokos, nem lévén megelégedve földjének termésével, 's azt mivelhetővé akarván tenni, annak ásatása közben egy Római temetkezési helyre talált. Ez a' rét Közleg felé fekszik. Csak nem százig való sírok ásattak már fel, melyekben tsontvázakkal telyes koporsókövek, hamvas urnák, felyülíráso métsék, könnyes-üvegedények, sokféle Római arany, ezüst és rézpénzek, nyilak, gyűrűk, valóságos és hamis gyöngyök, arany lántzok, 's más külömbkülömbféle drágaságok találtattak.

Ráitzkevíben a' Csepel szigetében a' múlt hónap' 26-dikán szenteltetett fel Szekesfejevári Megyés Püspök Fő Tiszt. Vurum Jó'sef ő Nagysága által az ottani Pap és Abbás Wallensteini Schmidt Nepomuk János Úr által, nyájának vallásos gyarapítására felállított szép Kalvaria hegy.

T y r o l i s.

Innsbruckból ezeket írták Jul. 7-dikén: itt a' rozsarátás János napjánkor elkezdődött. Julius első napja éppen oly szokatlan melegség által külömbözöttette meg magát mint Juniusnak két utolsó napjai, a' levegő' hirtelen változásnak nagy graditsa nevezetése által, minthogy Reaumur' mérőjén a' kenyesső Jun. 29-dikén még csak 11 és $\frac{1}{2}$, 's 30-dikán már 20 gradust mutatott. Ugyan ezen melegmő árnyékban és éjszakra helyheztetve Jul. 4-ikén 25. és $\frac{1}{2}$, ma (7-dikén) 29, 6-dikén pedig 30 gradust mutatott, a' milyen melegségre itt 42 esztendőtlől fogva nem emlékeznek. Ezen 42 esztendők alatt 1793-ban Jul. 18-dikén volt legnagyobb melegünk, de

ekkor se' haladta felyül a' 29-dik gradust.

Pruszsia. — Berlinben Jul. 3-dikén K o t z e b u e' emlékezetére halotti tisztelget tettek a' játékszínen, oly módon, mint regébben a' Lessing, Schiller, Körner, Ifland 's mások tisztelgeté. A' Prologus után, melyet S e r ö c k nevű híresjátzó leány, Garmanla személyében, vastag gyászba öltözködve mondotta el, az egész tisztelget telt *Hermann és Thusnelda* című játék rekesztette-be. Mint régebben Schillernének, úgy most a' bejött summa, melly közel 1000 talérra telt, az özvegy Kotzebuenénak adatott. — Megjegyzik, hogy az egész tisztelkedés alatt semmi illetlenség nem történt, melly azt félbe szakasztotta volna.

H í r d e t é s.

*Eredeti Spanyol Hágókosok, Anya- és hágatni való juhok, Fejőstehe-
's borjak' kótyavetyéje.*

A' Cs. K. Ősi és Familiai jószágok' Fő Igazgatása által a' jövő Augustus 25, 24 és 25-dik napjain, Magyar Országban feles számú eredeti Spanyol Hágókosok, a' tenyészésre egészsze alkalmas anya és hágatnivaló juhok, számos fejőstehe-
nekkal 's borjakkal egygyütt, azonnal való készpénz fizetéséért, közönséges kótyavetye' útján eladattatni fognak.

Maga a' kótyavetyélés az irt napokon délelőtti 9 órakor a' Holtsi Cs. K. mulató kastélyban közönséges rendtartással megy' véghez.

Költ Bétsben Junius' 1-ső napján 1819.

Száz forint Conventiós pénzért adtak Váltó czédulában: —
Julius' 7-dikén 247 — 10-dikén 246 $\frac{1}{2}$ — 12-dikén 246 $\frac{1}{2}$ — forintot.